

PUT K SUNCU

Božidar Nagy, *Put k suncu ili Ivan Merz Ti govori*, Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove i Postulatura I. Merza, Zagreb 1993.

Povodom obilježavanja 65. obljetnice smrti apostola hrvatske mladeži, Orla Kristova, čovjeka potpune predanosti spoznatome katolicizmu, Sluge božjeg profesora dr. Ivana Merza, objavljena je nova knjiga izbora iz njegovih najboljih tekstova *Put k suncu*. Ovo drugo prepravljeno izdanje priredio je i prigodnim komentarima popratio hrvatski isusovac o. Božidar Nagy, postulator Merčeve kauze. Knjiga je zamišljena kako bi bila praktični svakodnevni priručnik katoličkih laika, redovnika i svećenika. Ona je namijenjena i mladima koji trebaju uzora i primjera, koji oduševljavaju i nose "urnebesnim letom u dubine Božjeg Srca" (Ivan Merz).

Knjiga je pripremljena sa željom da nam progovori sam Merz, da nam progovori živući Merz, koji je napustio ovaj svijet i ušao u "nepodjeljeno, potpuno vječno posjedovanje Srca Isuova, sretan u miru i radosti. S nadom da je njegova duša postigla cilj radi kojeg je i stvorena" (I. Merz, *Testament*).

Obavljajući svoje redovite godišnje duhovne vježbe dr. Merz piše: "Na samrtnoj bih postelji želio da sam svagdje bio odaslanik Velikog Kralja, tj. uvijek u prisutnosti Božjoj, svjestan da je hvala, čast i služba Božja jedino važno a sve ostalo taština." Tako piše katolički svjetovnjak, kandidat oltara u hrvatskom narodu.

Iz izjave mnogih svjedoka na Interdijecezanskom Procesu za proglašenje blaženim, može se zaključiti u čemu se svi slažu: Merz je izvanredna nesvakidašnja pojava i sam dar Neba našoj Crkvi. Cijeli njegov život bio je suradnja s milošću i njegovo potpuno predanje milosti Božjoj.

Njegov duhovni profil nezamisliv je bez njegove ljubavi prema Papi i Crkvi, tako da piše: "U Crkvi vidim jasnu sliku preljubljenog Spasitelja i Boga Svoga, a u Sv. Ocu Papi pod prilikama čovjeka vidim Boga svoga i gospoda svoga." Uistinu je pravedno da je Merz stoga prozvan stupom Crkve.

Tako već davne godine 1925. piše: "Hrvatski se narod odnjihao u krilu svete Crkve katoličke i od nje dobio mnoštvo duhovnih i vremenitih dobara. Rimski su pape očinskom ljubavi pratile sudbinu malog hrvatskog naroda i zauzimali se za njegovu prosvjetu i njegovu slobodu. Kada su Hrvati bili ostavljeni od svega svijeta, šalje Papa njihovim poglavicama uz apostolski blagoslov i potporu..., usmjerivši naše poglede prema prošlosti, steći ćemo dobre savjete za budućnost."

Put na vrhunce milosti za Merza nije bio ni lagan ni bezbolan. To je put kroz krize mladosti od banjalučke gimnazije, preko Vojne

akademije u Bečkom Novom Mjestu nad kojim je za njega uvijek lebdio bolni i tragični lik Zrinskog i Frankopana. "Iz njegove gnjusne okoline bilo mi je ugodno i toplo kada sam pohodio grob Zrinskog i Frankopana. Slava vam poštenu Hrvati! I kameno će srce procviliti kad vidi kako dobri ljudi stradavaju. No ne, stradali nisu, oni još žive i procvat će cvijetovi i ruže" (Bečko N. M. 15. 10. 1914.).

Nesudeni časnik ostavlja akademiju i odlazi na studij prava i književnosti u Beč. Tu se odvija daljnji proces njegova duševnog sazrijevanja. Kroz krize problema traži istinu i čvrsta životna načela. "Aut catholicus aut nihil - ili katolik ili ništa! Znam i osjećam da je katolicizam jedina prava vjera." (1915. god.).

"Čudesni su ljudski putevi. Tko zna hoću li ostati živ? Bog vodi sudbinu naroda. On znade što je za mene najbolje. Biti ću sa svime zadovoljan i zahvalno ću primiti sve što mi On dosudi." (1917. god.).

Proveo je dosta vremena na bojišnici u prvom svjetskom ratu. Stoga svjestan da više ništa neće biti kao prije rata piše: "Goethe je trebao Fausta poslati na frontu pa bi se jamačno vratio s dubljim nazorom na život." Iz svega probija želja za dobrotom i svetošću.

"Otkrio mi se život u pravom smislu, oslobođen svega što bi me od Svevišnjeg odvrćalo. Najbolje bi bilo da plamenom svoga milosrđa sažgaš parazite grijeha, koji su se usukali u moju dušu, pa da dobar i svet stupim u Te, ili barem da u životu budem nadahnut svetom radošću i nadčovječjom voljom" (1918. god.). Mijenjajući i izgrađujući sebe djelovao je primjerom i savjetom i na druge.

"I zato volim ovu sadašnju generaciju, jer je trpjela i uvidjela da je život ozbiljna stvar a ne igračka i da živjeti znači ratovati. Jest volim naše ratnike, jer su oni prozreli život. Nova je ovo, duboka generacija".

I svoj ratni dnevnik završava porukom i riječima: "Bilo bi grozno kada ovaj rat ne bi imao nikakve duševne koristi za me! Ne smijem onako živjeti kao što sam živio prije rata. Moram započeti novi, preporođeni život u duhu novospoznatog katolicizma. Jedini Gospodin neka mi pomogne, jer čovjek sâm iz sebe ne može ništa."

Od mnogih njegovih značajnih misli, osobito je značajna: "Biti sa životom u najužem kontaktu". Želio je izaći iz sakristija u svijet, prenositi osobnim svjedočenjem radosnu vijest kršćanstva svima.

Stoga se njegov povratak sa studija u Parizu odmah osjetio među hrvatskim katolicima u Zagrebu. "Novi se čovjek pomaljao na našem obzoru. Dolazio je čovjek kojemu vjera nije bila tradicija, već život, a katolički rad nije smatrao sportom već borbom za neumrle duše." Tako je o Merzu zapisala vjerna Suradnica Marica Stanković (umrla 1957), koja je na Mercov poticaj osnovala svjetovni Institut Suradnice Krista Kralja.

"Ušutkajte misli... Ovim je prašnim ulicama našeg dragog grada hodao apostol. Prolazio je mirno uronjen u misterij Ljubavi.

On, naš dobri brat Ivan!

Apostol šutnje, Apostol Samozataja, Apostol DOBRIH DJELA.“

(Mira Preisler, 1964. god.)

Ovaj neizbrisivi trag u hrvatskom glavnom gradu Merz je ostvario za samo šest godina svoga boravka. Zapisao je: “Onaj koji vojuje u redovima Crkve ima samo jednog neprijatelja grijeh“.

Pjesnik isusovac, o. Milan Pavelić (1939. god.) u pjesmi *Lovac Srca Isusova* pjeva:

*Po tvom putu, svi sad znamo, penjat nam se valja tamo,
Bistri vidioče*

Svi molimo: Božji sine, daj, s oltara da nam sine,

Ovaj mladić pun milote, što nam svima srce ote,

Lovac Srca Tvoga

Izgleda da su nam u ovim vremenima “najpotrebniji Sveci i pjesnici“, rekao je francuski kardinal P. Paupard.

Glas o njemu već se širi, diljem Domovine i svijeta. Tako profesor T. Federici, (moderator dizertacije dr. Marina Škarice) sa papinskog Liturgijskog instituta piše: “Silno oduševljava voditi dizertaciju o Ivanu Merzu. On je dostojan da se nazove ljubljani sin Crkve, i da kao takav bude predložen za primjer moderne svetosti, stvarne i življene.“

O pozivu laika na svetost u pobudnici *Christifideles laici* (1988. god.) piše: “Mjesne Crkve i nadasve takozvane mlade Crkve moraju među svojim članovima znati brižno prepoznati one muževe i žene koji su u takvim uvjetima (u svagdašnjim uvjetima svijeta i bračnog života, kao i posvećenog djevičanstva) dali svjedočanstvo svetosti i koji mogu biti uzor drugima kako bi ih, kad se pruži prilika, predložili da budu proglašeni blaženima ili svetima.“

Mnoge od životnih misli vodilja Ivana Merza naći ćemo u ovoj apostolskoj pobudnici Ivana Pavla II, kao i dokumentima II. Vatikanskog sabora. U tome će nam svakako koristiti i ova knjiga *Put k suncu, Ivan Merz ti govori...*, koju svima stavljamo na srce. Neka nam bude pomoć u svakodnevnom hodu na vrhunce kršćanskog života, na vrhunce svetosti kako je to Merz prakticirao i kako nam je to vidljivo iz ovog kratkog prikaza njegovih misli koje su ovdje navedene.

Branko Korbar